Ответы на олимпиадные задания по чувашскому языку и литературе для муниципального тура республиканской олимпиады школьников общеобразовательных организаций с изучением чувашского языка 2017-2018 учебный год. 8 класс

Максимальный балл – 50

1. *Ăсан* – тетерев, *карăк* – глухарь, *тăмана* – сова, *ула такка* – дятел. *Попугай, баклан* т.ыт.те.

Текстра тупнă кашни ятшăн – 0,5-шер балл, тĕрĕс куçарнăшăн – 0,5-шер балл (пĕтĕмпе – 4 балл). Вырăсла та, чăвашла пер пек ятлă кайăк ячĕшĕн – 0,5-шер балл (пĕтĕмпе – 1 балл). Пурĕ пĕрле – 5 балл.

2. Çулталăк вăхăчĕсем: *хĕл* – зима, *çу* – лето, *кĕр* – осень, *çур* – весна.

Талăк вăхăчĕсем: *кун* – день, *çĕр* – ночь, *ир* – утро, *каç* – вечер.

Полдень – кăнтăрла, полночь – çур çĕр.

Кашни сăмахшăн – 0,5-шер балл (тупнăшăн – 0,25-шер балл, вырăсла куçарнăшăн – 0,25-шер балл). *Полдень* тата *полночь* сăмахсене куçарнăшăн – 0,5-шер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

3. *Шаккакан* – стучающий. *Шыв шăнкăр-шăнкăр юхать. Ачасем чĕвĕл-чĕвĕл калаçаççĕ. Шăпăр-шăпăр çумăр çăвать.*

Глаголшăн – 2 балл (тупнăшăн – 1 балл, вырăсла куçарнăшăн – 1 балл). Кашни предложенишĕн – 1-ер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

4. *Шапа* – лягушка, *чĕрĕп* – еж, *çара çерçи* – летучая мышь.

***Шапа, чĕрĕп* сăмахсемшĕн – 1-ер балл (тупнăшăн – 0,5 балл, вырăсла куçарнăшăн – 0,5 балл), *çара çерçи* ятшăн – 3 балл (тупнăшăн – 1 балл, вырăсла куçарнăшăн – 2 балл). Пĕтĕмпе – 5 балл.**

5. *Вăранмасăр, хускалмасăр, кисретмесĕр, ан куртăр, ан илттĕр.*

Кашни сăмахшăн – 1-ер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

6. *Пуç* – голова, *пуç мими* – головной мозг, *куç* – глаз, *хăлха* – ухо.

***Пуç, куç, хăлха* сăмахсемшĕн – 1-ер балл (тупнăшăн – 0,5 балл, вырăсла куçарнăшăн – 0,5 балл), *пуç мими* сăмах майлашăвĕшĕн 2 балл (тупнăшăн – 1 балл, вырăсла куçарнăшăн – 1балл). Пĕтĕмпе – 5 балл.**

7. 1) *-çă (-çĕ)* аффикспа: *çĕвĕçĕ, юрăçă*;

2) *-акан (-екен)* аффикспа: *вĕрентекен, (çурт) купалакан*;

3) *ăсти* йышши сăмах хушса: *сехет ăсти.*

1-мĕш мелшĕн – 1 балл (теоришĕн – 0,5 балл, тĕслĕхшĕн – 0,5 балл), 2-мĕшпе 3-мĕш мелсемшĕн – 2-шер балл (теоришĕн – 1-ер балл, тĕслĕхшĕн – 1-ер балл). Пĕтĕмпе – 5 балл.

8. *Эпĕ кирек хăçан та (яланах) сире курма хавас. Унăн аппăшĕ Мускава кайса килчĕ. Ăшши çăмăл пултăр. Çынна ĕç мар, хуйхă ватăлтарать. Чăваш чăвашпа чăвашла калаçтăр.*

Кашни тĕрĕс куçарнă предложенишĕн – 1-ер балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

9. *Шăллăм.*

Сăмахран, *Шĕшкĕ хулли шăллăмсем…*

Кампа танлаштарнине пĕлнĕшĕн – 2 балл, тĕслĕхшĕн – 3 балл. Пĕтĕмпе – 5 балл.

10. Тулли хуравшăн – 5 балл.